

Ens Ropandes Röst i Öknen.

N:o 7.

Juli. 1853

2 Årg.

Om wäxelserna i Torneå Lappmark.

Forts. från föreg. Nummer

egenwifsan icke är är egen-wifsa, då skola wi tro, att ni kan bedraga djefwulen derigenom, att ni i tankarna, uti er egen inbillning blott och genom ett falliskt höyp öfwer afgrunden, kunnen skaka ifrån er person synden utan ånger, utan bättring, utan Gjörförlita, utan inre kamp och strid; men jag är nästan tädd, att wi, genom detta falska Konfigress i tankarna, plunsa i afgrunden, ju i det ögonblick då ni tror er hörya öfwer afgrunden. Den wäc- te Luther kunde icke lika lätt som rationalisten hörya öfwer afgrunden. Han kunde icke genom en fössin i Loafen stå ta sig lös ifrån sin egen onds natur; han kunde icke genom speculation bekäta sig sielf ifrån djefwulens wäld.

Om nu synden genom budordet får lif, och samlar sig till en ädärlig bild, hwilken genom detta budord förverkligades till någonting sonligt; huru skulle synden då se ut? U: i en bok, som kallis: **Menniskohjertat, Guds Tempel och en Satans boning**, äro några af menniskans rådande rakioner afbildade; grannlåten, werlds slårten och fåfängan får der utseende af en rådgel, som bräder ut sin grannna stiert; drinkaren ser ut som ett andeligt swin; oflybeten ser ut som en bok under brunnen; lättian får utse- de af en padda; Drimen föreställer listen o. s. v.

Forts.

Så wida synden i sina mångfaldiga yttringar werke- ligen finnes i menniskonaturen, emedan synden till sitt wäsende icke är någon tom inbillning; så kan man icke säga, att det onda, när det afmålar sig som en affly- wärd bild i menniskohjertat; sedan synden genom Bud- ordet blifwit lefwande, man kan icke säga, att denna bild är en tom inbillning, utan en subjectiv werklighet; och sålunda kan man förklara de underliga syner, som blif- wit sedda af de wäcsta; till ex. uti liknelsen om syrahän- do sådesåker, framställas de fåfängliga tankarne under bild af himmelens foglar, som äto opp en del af det himmelska utfädet. Hos en wäckt, menniska, befinnas dessa fåfängliga tankar wara skadliga, emedan de i sffse- wa Templet insmyga sig och afläda uppmärksamheten från det ena nödwändiga. De äta opp de korn, som kunde gro i hjertat; och hwilken kunde wäl bättre än storrbågaren behöfwa begrunda liknelsen om dessa foglar, som äta opp de himmelska kornen? men hwilken har si- na tankar mindre samlade och fästade på ordet, än ju-

Witeå

Tryckt hos W. N. Nygren.

Han, som icke har lust att sitta i kyrkan under predik-
 utan går ut och röker sin pipa, och tar sig dessemellan
 en klunk ur sin barmflaska? När hans swarta fluggfigur
 utmålas i liknelsen om Sädestornen och foglarne, blir
 bilden lesiwande hos de känslfullaste, afmålar sig i deras
 hjertan och uppenbarar sig som en åskådning. Dessa så-
 go således de swarta foglarne på storfrögarens axlar
 illikande sina långa näbbar i hans öron, och plockande
 bort hwartendaste korn af det himmelska sädet. Liknelsen
 om Ljuset på ljusa stakan, om Ljuset i ett mörkt rum,
 om den rykande welen, som Herren icke will utsläcka;
 måste hos en wäckt menniska uppväcka föreställningen om
 de mörkrets andar, som hata Ljuset, emedan deras ger-
 ningar äro onda; Dessa mörkrets andar afmålade sig i
 deras hjertan som en för dem åskådlig bild; de sågo så-
 ledes små swartandar eller swarta wälnader flaxa om-
 kring de upptända Julljusen; och dessa swartandar, som
 iwerkeligeu hata Ljuset, försöka med all magt att släcka
 ut det andeliga Ljuset.

Uti denna synpunkt betraktade äro de Christnads sy-
 ner och uppenbarelser ingen tom inbillning; de äro icke
 en werkan af onda andar, såsom hedningarne inbillade
 sig, utan de äro en realiserad Ide, en subjectiv sannting.
 När en menniska ser sig sjelf i afgrunden; så är detta
 en werklighet; hon ser då helwetet i sitt eget hjerta.
 När hon ser sig i himmelriket; så är den seende uti ett
 lycksaligt tillstånd. När den seende ser uti hwilket till-
 stånd, hwar och en af hennes bekanta är; så sker detta
 uti den inre känslan, som uppsattas objectivt
 uti den seendes medwetande. Känslan ligger här till
 grund för ordböket.

Märkwardigast har den omständigheten förefallit mig,
 att föremålen uppenbara sig så redigt och klart, i en
 wiß ordning och tidsföljd. Darn, som alldrig läst Bi-
 beln, kunna utmärka wiße ställen ur Bibeln på Capitel
 och wers, under sina syner. Några få hafwa uti sitt
 extatiska tillstånd lärt sig ett främmande språk, som in-
 gen förstår; således en förmåga, att tala med tungomål;
 kanske war det urspråket, som uuder själskrafternas steg-
 ring, sjelfmant utvecklar sig ur menniskohjertat.

Wi hafwa flere uppenbarelser tryckta, dels på swen-
 ska dels på norrska. Af dem wi kunnat öfwerkomma,
 synes Jonas Håkanson's uppenbarelse wara den märk-
 ligaste.

Jonas Håkanson har haft sin uppenbarelse 1801; han
 war Bonde i Småland af Högabo församling, och sy-
 nes hafwa lesiwat för än den så kallade prediko stutan i
 Småland blef gängse. Så wiida de syner och uppenba-
 relser, som förekommit bland de wäckta i Torneå Dapp-
 mark, till form och innehåll, komma närmast Jonas
 Håkanson's Uppenbarelse; så kan det wara tillräckligt,
 att anföra ett prof, som skall utwisa, huru det subjek-
 tiva kan uppfattas objectivt eller, huru hjertats känslor
 kunna förwandla sig till åskådliga bilder i menniskans
 subjectiva medwetande. Och såwiida det icke kan bewi-
 sas, att Himmelriket och helwetet är på något rum ut-
 om menniskan sjelf; så innehålla uppenbarelserna ingen-
 ting annat än en åskådning af det werkliga själa till-
 ståndet, inom åskådarens eget och andras hjertan.

Pigan Sofia Pehrs dotter Nibo, wid på 22 år gam-
 mal, af Phlegmatiskt Temperament och Inbunden karak-

ter, hade någon gång, före wäckelsen wisat sitt elaka lynne, genom hotelser att lemna tjensten, när någonting gick henne emot; ty hon war mycket grantyckt; men några uppenbara laster hade hon icke öfwat. Under wäckelsen hade egenrättfärdigheten öfwerwigt; äfwen som ambitionen eller heders djefwulen plågade henne mycket, så, att hon icke kunde wara så uppriktig och samwetsgran, som sakens natur fordrade, när hon skulle göra redo för sitt själattillstånd. Någon kärlekshandel hade hon icke mig weterligen, ingått, när uppenbarelsen skedd. Ammars war hon sluten inom sig sjelf och fåordig, men sen färdig i sina rörelser.

Om Michaelidagen 1848 hade hon afhört predikan med spänd uppmärksamhet. Predikans innehåll war om den störste i Himmelriket, och innehöll 2:ne antitheser; eller hwarannan motsatta liknelser: 1:mo **Den störste är den minste; och 2:do den minste är den störste.** Hos alla wäckta plågar egenrättfärdigheten uppväcka den frågan: *Swilken är den störste i Himmelriket? Swilken är Trälsfaren närma? Petrus eller Johannes? och i bland pwinmorna, Magdalena eller Maria Jesu moder? De kunna icke genast begripa, att nåden gör alla benådade lika inför Gud och att Island Jesu Bärjungar, icke finnes någon rangordning. Sofia Behrs Dotter Niwo, som ofta arbetade med egenrättfärdigheten, kunde icke hysa den föreställningen om sig sjelf, att hon wore den största, emedan egenrättfärdigheten ofta uppväckte twifwel; Men hon wille icke heller wara den minsta i Himmelriket, emedan samma egenrättfärdighet wille upphöja henne. När nu predikan gick derpå ut, att den*

*störste war den minste, och den minste war den störste! så kom hon i bryderi; ty hennes lilla förnuft kunde icke sammanfoga dessa antitheser: **Den störste är den minste, och den minste är den störste.** När Sofia Behrs dotter kom hem från kyrkan, föll hon i extas, förlorade sansningen och låg lifsom affwimmad, en par timmar; men war under tiden röd som en blomma i ansigtet. Man kunde icke förmärkla, att hon andades; endast då och då skiftade hon färg. Och sedan hon åter kommit till sansning, berättade hon för de omkringstående följande:*

"Då jag war i kyrkan (Michaeli söndagen,) blef mitt hjerta brinnande af Trälsfarens öfwerwinnerliga kärlek, som den swaga lerhyddan icke kunde bära. Då den himmelska elden uppländes i mitt hjerta, blef jag krank af kärlek; jag blef drucken, och mina kroppss krafter förswunno; men mitt hjerta blef starkt i andanom, att bedja för alla återlösta (själar). När jag kände, att mitt hjerta blef så fullt, att jag icke kunde andas, bad jag, att jag skulle få bedja en stund för min moder, som varit så länge liggande i den mörka hålan; (Hennes moder hade en långan tid varit i förtwiflan) för hwilken inen nådens stjerne tindrat ännu, och det blef mig äfwen förbrunnadt. Men under det jag bad, kom Trälsfaren, och tog mig i handen och bad mig sölja med sig för att se det rätta fäderneslandet; Och han ledsagade mig efter en smal wäg, på hwilken wandringmän wore, bland hwilka somliga hade tröttnat, och orkade icke gå längre; men andra ledde dem wid handen. Tolfman Behr (En af de wäckta med stort förstånd och lefwande

insigt begäfwad man, hwilkens rätta namn är Pehr Johansson Raustamaa) hade en hel skara att leda. När jag såg framför mig, såg jag en, som gick hastigt förbi, och jag ropade efter honom, och bödd honom wänta; men han swarade: jag har icke tid; jag har brodtom att ledsaga dem, som trötnat på wägen. Men jag wiste icke, hwilken det war; ty han war långt ifrån mig. När jag kom längre fram, såg jag der vår lärare: Han ledsagade de tröttande till den skinnande porten; men jag fördes honom förbi, inom denna port, som war så trång, att jag knappt slapp derigenom. Vid denna port lammades alla kläder, som jag hade på mig. Men så snart jag kom in genom denna port wardt jag klädd i skinnade kläder, och en krona sattes på mitt hufwud, hwilket allt war utfägeligen skönt. Min ledsagare förde mig till ett rum, hwarest en stor skara af utwalda woro, hwilka sjöngo tack- och lofsänges för Samwet. Der kom en stor skara af Englar emot mig; de ledsagade mig längre fram, hwarest en annan skara af utwalda befann sig, hwilka woro mycket herrligare än de förstnämnde. Der satte Englarne mig på en stol, hisade mig opp, och dansade omkring mig; de dansade i ring, men ena ändan af ringen war öppen. Och när de hade släppt ner mig, kommo de med en bok, som war klarare än solen, och uti denna bok sjöngo wi till samman. När wi hade sjungit, kommo till oss några, som jag här (i werlden) hade käunt. Min syster kom och helsade på mig; henne har jag wist icke sett här; (i werlden) likwäl kände hon mig, och sade sig wara min syster. (Denna Sofias äldsta syster war dödd, då Sofia war ett spädt barn) Men

jag ledsagades ännu längre fram, hwarest woro bara späda barn; och dessa woro uti wida större herrlighet, än de förre. (Utwalda, som hon hade sett förut). Däremot höllo hwarandra omkring halsen, och dansade parwis, sjungande, tackande och lofwande Gud och Frälsaren allestädes. När jag hade sett allt detta, fick jag en innerlig lust att förblifwa der för ewigt. Men Frälsaren sade: din tid är icke ännu kommen; du måste ännu gå bort och arbeta i min wingård; säg äfwen de andre, (Christne) att de icke skola skona sitt lif för mitt namns skull; utan de skola förkunna sanningen och wara trogne intill ändan; då skall jag gifwa alla trogna Lifsens krona, och jag skall ikläda dem samma kläder, som alla dessa ha på.

Jag sade beklagande, att der äro många bedröfwade, tröttande och twiflande, ibland hwilka jag äfwen kom ihåg min moder; men Han swarade: Jag har hört din bön, och jag skall gifwa henne hjälp, när hon behöfwer. Du behöfwer icke wara bekymrad om andra bedröfwade och tröttande; jag har der en trogen tjenare, som leder dem; och han prisade den (tjenaren). Äfwen jag fick lust att tacka, (den tjenaren) då jag kom ihåg, att samma tjenare hade äfwen varit min ledare (på lifsens väg); men jag kunde icke tacka. Han (Frälsaren) talte äfwen någonting annat med mig, men jag minns det icke. Mer det bad han mig säga alla bedröfwade och tröttande wändringemän, att tiden för deras strid är ganska kort; ty Han (Frälsaren) kommer snart för att hämta dem. Dock bad han dem waka och bedja; ty salig är den tjenaren, som Herren finner wakande. Han

förklarade äfwen för mig, hvarföre icke alla äro lika herrliga i himmelen; och orsaken war, att icke alla utstått lika mycket wedermöda; de, som warit uti större wedermöda, woro uti större herrlighet.

Nu ledsagades jag till baka, och fördes till afgrundens brädd. Hvilken stor förändring! Att man kan så hastigt flyttas emellan dessa twenne rum ack! huru försträckt blef jag icke, då jag såg, huru försträckt de fördömda pinades der, och (hörde) huru ömkeligt de ropade och gnisslade med tänderna. Jag såg afledne Nivon Heiki (En Gudlös man, som nyligen hade aflidit). Huru försträckt han wändades och jag hörde, huru han rykligt förbannade sina barn, som hade störtat honom dit (i afgrundens). Mannen hade lefwat i oenighet med sin hustru och sina barn; nu trodde han, att barnen woro skulden till hans olycka; en alldeles förwänd föreställning, som hängde wid honom redan här i lifwet, och följde honom in i andra werlden. Jag kände äfwen några andra (som woro i plågorummet). Ibland dem alla måste afledne Mämmis Greta utstå förfärliga plågor. Jag såg, att de orene andarna stekte henne på hennes lifswer penningar och allehanda statter, som hon i lifstiden hade äfskat och förnjöt sina ögon med deras åfsådande; men det war en brännande eld, som brände henne. Hon blef som falaska på åfsådande kol, och sammansatt igen (till mensklig figur). Här afmålas de otillfridsällsda Passionernas brånad. Mämmis Greta hade i lifs tiden, warit en kröger madam, och hade genom denna hederliga närings gren förwärfwat sig en betydlig förnögenhet. När hon låg på sin döds bädd, sade hon till sina närstående anhörige, som församlade sig omkring hennes

dödsbädd, lifsom för att taga ett ewigt farväl af den döende: "Hafwen I kommit hit för att ärlwa? När jag såg detta, blef jag hoactigen försträckt och fruktade att jag skulle falla dit ner. Men min ledsagare sade: du faller icke dit ner; men du skall betrakta allt, som der är. Och när jag hade besett det ousägeliga elände, som drabbar de fördömda i helwetet, uti allan ewighet; ledsagades jag derifrån till baka (och kom) till det rum hwarifrån wägen till himmelen skiljer sig ifrån förtappelsens wäg. Der war en stor skara af menniskor, som den orene anden hade satt i brinnande halsjern, och med brinnande ledor drog han dem till helwetet. Der war (på skiljewägen) en annan skara af menniskor, som stego med ena foten på liffens wäg, och med den andra foten på förtappelsens wäg, och woro twehogse hwarthän de skulle fara. Somliga hade redan tagit några steg på liffens wäg; men de hade en tung börda på ryggen, hvarföre de icke kunde komma långt innan de tröttnade. Men det war icke syndabördan utan det war girigheten och werldskärleken, som de icke wille skilja ifrån sig, och måhända skiljas de icke derifrån, på den tid det ännu wore möjligt. I Helwetet skulle de wist öfwergiftwa (girigheten och werldskärleken), men der är det för sent. Der måste de ewighetligen stekas på sina låra statter. När den orene anden såg deras twekan, (nemligen deras, som woro twehogse hwilken wäg de skulle taga) kom han och slog dem med en brinnande piffa, och förde dem med stor fart på förtappelsens wäg. Der war en, som wille draga mig tillbaka (ifrån liffens wäg); det war Nivas Nivo, (en son till den förutnämnde Nivas Heiki; denne ozydaktige

högling hade welat förleda Sofia till hordoms synd); men hwilken kan bortröfwa oss ifrån dens hand, som sagit oss i förswar?

Jag ledsagades åter på den smala wägen; der såg jag många menniskor på den wägen och de, som woro före, ropade till dem, som efter woro, att de skulle skynda sig. Men jag fördes förbi dem alla till himmelens port, kallom hwilken många menniskor stodo, som wille med wåld tränga sig in genom porten. De sade: Wi tro, att wi slippa in likawäl, som någon annan; men dem gafs till swar: Gån bort ifrån mig I nådetjuswar; sannerligen säger jag Eder: Jag känner Eder icke; ty hwar och en, som icke kommer genem dörren till sårarhuset, utan stiger in annorstädes, han är en röfware och tjuf. Jag kommit icke ihåg, att jag skulle hafwa talt med någon af dem, (som stodo bakom Himmelens port) utom Minas Anna Lisa, som också war i deras sällskap. Jag bad henne wända om och gå in genom dörren; i annat fall måste hen fara till förbömmelsen, såsom jag förut har sagt henne; men hon teg och swarade intet. (Denna Minas Anna Lisa war en graunquinna, som hade litet bekymmer; men kunde alldrig blifwa riktigt anslagen om sin själs frälsning. Och när någon wille gå henne närmare, in på lifwet, eller undersöka hennes hjertas tillstånd, blef hon ond. Hon hade således ännu den tron: "det angår ingen huru jag lefwer; jag skall sjelf swara för mina gerningar").

Ännu en gång fördes jag in i himmelen, men denna gången kom jag icke längre, än till det första rummet, hwarifrån jag åter fördes till asgründens brädd; och

ännu en gång wisades mig det ohyggliga rummet, hwarom jag icke kan säga någonting vidare, icke heller dröfde jag der länge; derpå fördes jag tillbaka till werlden. Men deröfwer blef jag ängslig, att jag icke fick hafwa på mig de hwita kläderna, hwaritill jag hade stor lust. Likwäl då jag besinnade, att det icke är längre tid, än ett ögonblick, som jag måste umbära dem, hwarefter jag får bära dem i allan ewighet; då kunde jag af hjertat offra tacksamhetens offer åt Gud och Frälsaren, som har frälst mig ifrån det förskräckliga pinorummet, och gjort mig till en undersåte i sitt rike.

Någon torde fråga, hwad himmelriket är för ett rum? — Hafwen I icke hört, att det icke är något rum; ty der är hwarken tid eller rum; utan det är en ousägelig klarhet, glädje, fröjd och frid i den Heliga Andan. (Det war den djursinnigaste tanke, som kunde uppstå i en enfaldig quinnas hjerta: att himmelriket icke är något rum, utan endast ett tillstånd; således bekräftas Frälsarens ord: **Si Himmelriket är intwärtas i Eder.** Jag bad hjerteligen den alldraghögste, att ingen måtte blifwa hädanfrier så olycklig, att han kommer att försöka, hwad helwetet är för ett rum; ty derom är sagdt; då först får man weta det, när man kommer dit. — Alltså har jag nu sett allt detta, och wet, att det är wisst och sannt, Alla nådens barn weta äfwen, att all Himmelens Herrlighet wäntar dem, när brudgummen kommer för att hämta dem. Han skall ikläda dem brudskruden, som jag sett hafwer. Jag är, ty wärr, icke bättre än andra; men för min stora otros skull, har Dan wisat mig detta. Jag måste mig sjelf till blygd bekänna, att jag har haft

större etro än Thomas; ty Thomas trodde när han såg Guds genomborrade händer och fötter; men jag har icke velat tro detta; men nu måste jag tro emot min vilja. Ingen af Erer, käre bröder och systlar, bör tänka, att jag är bättre deröfver, att denna, som är mig visad; ty Frälsaren säger: Gifver du såg mig Thomas; så trodde du; men salige äro de, som icke se och dock tro. Den sorglösa hopen tror icke, att detta är sannt, och jag kan icke begära, att de skola tro; ty Frälsaren sjelf säger: "Tro de icke Mosen och Profeterna; så tro de icke heller om någon af de döda uppstodo."

Detta war Scfias berättelse från en annan werld. Synen räckte ungefärligen i två timmar. Man kan icke nog öbrundra sig öfwer den klarhet i begreppet, den ordning och redighet i tankarne, som här framlyser — Men hvad skola nu våra äkta Lutheraner säga om denna uppenbarelse? Öbrimodligen skola de säga, att det war en till hög grad stegrad inbillningsöfster. Wisserligen kan inbillningen verka mycket; men i allmänhet står vår Psychologi på så swaga fötter, att ingen Filosof kan uppdraga någon bestämd gräns emellan inbillning och werklighet uti människans inre; ty då människan kan dö af inbillning, hwarom våra Läkare weta att berätta många exempel; så blir inbillningen juft derigenom en werklighet, att den inbillade döden blir en werkelig dö. Så blir också tron på en högre magt realiserad i människans organiska lif, när en passion uppväcker, som försätter människan i det tillstånd, att hon kan känna, se och öbrnimma, huru ljuslig Herren är. Tron eller öfwerlygelsen i förståndet, blifwer, genom de motsvarande

känslorna i hjertat, realiserad, öfwerkligad. Och emedan Himmelriket, enligt Frälsarens egna ord, är inwärt i människan och består uti oändelig klarhet, frid och fröjd i den Heliga Ande; så kan icke den döda tron realisera denna ide i sitt hjerta, emedan den döda tron faktuar alldeles de motsvarande känslorna: och deröfver kan icke heller den döda tron wara saliggörande, emedan des innehafware alldrig här känt någon salighet i sitt hjerta. En sådan människa samlar efter någonting, som komma skall efter döden; det är ett owisst hopp, utan öfverlygning, utan öfwerlygning och utan fast öfwerlygelse om en öfsoning med Gud, som dock alldrig warit kämba, eller öbrnimbar i hjertat. Deremot kan otron också realiseras i hjertat, hwarest den förorsakar en odrlig plåga, antingen derigenom, att twiflet i förståndet uppväcker en passion i hjertat, som kallas egenrättfärdighet, i wilken är den swartaste af alla djeflar; emedan den betager människan all utwäg till frälsning; emedan den förer den nådesöflande själen på allehanda farliga afwägar; eller också är det sjelfwa egenrättfärdigheten, som uppväcker twiflet, emedan denna, likasom andra passioner, uppväcker till werksamhet genom Lagen, som uppväcker all begärelse. Wi tale icke här om den lärde twiflaren, som merändels har uppgjort sig ett system i öfwerensstämmelse med sina rådande nedriga passioner; utan wi tale om den enfaldige twiflaren, som icke kan af egen kraft i förståndet utstaka wägen till lifwet; en sådan samlar efter ett öfremål, som han kan gripa sig fast uti, och detta öfremål är: Öfbrsonaren. Men egenrättfärdigheten förer honom först på den egna bättrings-

wägen, och när den boifärdige själen känner, att han under hätrings kampen blir sämre, wärre, syndfullare, argare, faller han i förtwiflan, och säger: "För mig fins ingen nåd; jag är bestämd till förtappelse." Emedan allt, hwad egenrättfärdigheten ingifwer i tankarne, går ut på förtjenst; så kan icke den twiflande gifwa sig på nåd och onåd i Frälsarens wäld, och låta honom handtera sig som ett barn; ungefärligen i detta själatillstånd war Sofia Pohrs dotter Nina när hon föll i Extas och bade den klara synen. Möjligt är, att antiheserna i Predikan gjorde hennes förnuft alldeles kraftlös, eller redlös, hwarigenom den fixa iden om hennes owärdighet skingrades; kanske flög något ord som en blixt till hjertat, all den stund hennes hjerta blef brinnande, som är ett wanligt förbud till en snar förlösning ifrån twiflet. De Emantiska Lärjungarne kände sitt hjerta "brinnande" och snart derefter öpnades deras ögon. Wi nämnde, att ottron eller twiflet förorsakar en plåga, när en motswarande passion, egenrättfärdigheten, uppväcks i hjertat, hwarigenom Frälsarens ord besannas: **Den som icke tror han skall blifwa fördömd.**

Den lärda twiflaren känner icke till fördömmelsen, emedan han öfwar sitt samwete med Filosofi, eller Politik, med poesi eller wetskap och konst, hwarmed han förwärtwar sig ett oddöligt namn, och dermed blifwa hans förnämna nedriga passioner tillfridsställda, nemligen Egoism och ambition. Sträcka sig hans lärda forskningar utom tidens gränser; så uppgör han sjelf sin räkning med när Herre sålunda: han bildar sig i tankarne ett Theologiskt system; han utgallar alla tronens hemligheter utur

uppenbarelsen, och drager ett kors öfwer symboliska Betskerna, och om ingenting annat hjälper, sliter han sig loss ifrån sitt onda wäsende genom ett förtwifladt språng öfwer afgrunden, i det han säger: den onda egemwiljan är icke människans egen wilja. Men den goda wiljan, som alltid will det goda och förnuftiga, det är människans wäsendteliga wilja. Just jemt till denna finnt i tankarna, kunde egenrättfärdigheten föra honom; och genom den goda wiljan tror han sig blifwa salig.

Annars finns det nu för tiden icke så många lärda twiflare; th så widt och bredt swänga sig nu Tidshwäretets hjeltar, på det Transscendentela fältet, att wetskapets mannen lefwer endast för sin wetskap, konstnären lefwer för sin konst; Presten räknar sina meriter; Bergaren tänker på sina affärer; Bonden tänker på sina hästar, och Bondgumman tänker på sina kor och kalfwar; Krögaren tänker på sina supstysrar; och thyllunden tänker på sina supar; derföre har också folkskolan sjunkit så lågt i djurisk förnedring, att endast den sinliga njutningen, och den låga egennyttan kan göra sig gällande. Bränwins Guden (Bacchus) är nu den största Guden; hordoms Gudinnan (Venus) den andra, och Handels Guden (Mercurius) den tredje. Dessa äro nu de Gudar, som werlden dyrkar.

Somliga stora tänkare hafwa gått så långt i otro, att de börjat twifla på sin egen tillwaro; de hafwa förlorat sig sjelwa. Det war således en inbillning, att människan war till. Häraf finner man, huru långt människan kan komma i otro.

Å andra sidan finner man att tron, som, enligt Apo-

stelen Pauli definition, är en fast öfvertygelse om det man hoppas, innehåller en positiv sannin-g, enär des ide kan realiseras genom den passion som uppväckes i hjer-tat: så att den, som fullt och fast tror, att han skall bli-swa salig, han blir salig. Iden blir här realiserad ge-nom den lefwande tron, som alltid åtföljes af en pas-sion. Och likasom inbillningen blir en verklighet hos en människa, som döer af inbillning; så kan också inbillnin-gen blifwa en verklighet hos en människa, som inbill-ningen försätter i Himmelriket eller i helvetet. Men då är det icke någon inbillning, utan verklighet; och så wi-da Himmelriket är inwertes i människan, så böe hon också sträfwa att komma in i detta himmelrike, genom en sann ångest bättring och lefwande tro.

Witca

Tryckt hos W. N. Nygren. 5153.

Ens Ropandes Röst i Öknen.

N:o 8. Augusti. 1853. 2 Årg.

(Sinfändt)

Om afgudafester.

Afgudafester äro de ståtliga högtider, som firas till afgudars ära.

Sådana sägas blott förekomma i hednaland. Ja wäl. Wara inte wårt land då blir mer ett hedniskt. Wara wi inte göra våra högtider mer afgudiskt, än hedningarna, som dock ofta med ett djupt alfwar och stor förfakelse fi-ra sina afgudafester. Men huru går det ofta till hos oss? A! hwilken tröghet, ljumhet och andelbshet råder ef stora hopen af så kallade Lutheraner, då det blir fråga att höra Guds ord, lofwa Guds namn och gå till Guds bord. Men bjud dem till spelbordet eller rusdrysks-la-laset, så kan du få se deras ögon klarna och deras tun-gos band lösna. Bjud dem på bal, Der finnes god tid för dem, som fällan ha tid att gå i kyrkan; Då öpnas stora salar, när för andaktsöfningar blott upplåtes den tränga fattiglojan, enär Kristus ef får rum i de stora härbergen; Der brinna hundratal's ljus, då hundratal's fattige ef ega en ljusstump för att sätta wid sin Bibel; der finnes rik musik, som spelar allt utom "psalmer och andeliga wisor i nådene" —